

MUZIKA U PRVOBITNOJ DRUŠTVENOJ ZAJEDNICI I KULTURAMA STAROG VEKA

Koreni muzike i njene prvobitne uloge

Muzika u prvobitnoj društvenoj zajednici je i danas velika nepoznanica jer svi podaci o muzici tog doba zasnivaju se na pretpostavkama. Muzika je postala predmet naučnog interesovanja tek u XIX veku i tek tada se javljaju prve teorije o nastanku muzike i njene uloge u životu naših dalekih predaka. Istraživanja vezana za proučavanje ove muzike zasnivaju se na jedinom dostupnom materijalu a to je zapravo muzika plemena koja još uvek žive u primitivnim zajednicama i žive od lova i sakupljanja plodova. Muzika u ranom periodu razvoja je bila deo svakidašnjice života, deo svakodnevnih magijskih rituala. Paleolitski čovek ostavio je prve umetničke tragove (crteži u pećinama, rezbarije i kipovi) tako da nema sumnje da je u to vreme takođe i muzicirao.

Muzika u životu starih istočnih naroda, Grčke i Rima

Kada govorimo o muzici drevnih civilizacija pre svega moramo reći da je to umetnost profesionalaca, što znači obrazovanih. Profesionalna muzika počivala je na zakonima i logici – postojali su osmišljeni sistemi organizacije tonova. Sve drevne kulture poznavale su pentatonsku lestvicu.

Muzika u staroj Kini

Muzika u staroj kineskoj civilizaciji zauzimala je veoma značajno mesto. Po zvuku, kineska muzika se znatno razlikuje od muzike evropskih naroda, zasnovana je

pdfMachine

A pdf writer that produces quality PDF files with ease!

Produce quality PDF files in seconds and preserve the integrity of your original documents. Compatible across nearly all Windows platforms, if you can print from a windows application you can use pdfMachine.

Get yours now!

na pentatonici (lestvici u kojoj nema tonalnog središta). Muzika je u staroj Kini učestvovala u svim oblicima javnog i privatnog života. Treba spomenuti i učešće muzike u kineskoj drami gde se melodija i ritam kombinuju se pantomimom.

Muzički instrumenti:

Pipa ili pip – žičani instrument nalik lauti

Šeng – duvački instrument (kineske usne orgulje)

Gong – udarački instrument

Muzika u starom Egiptu

Stari Egipćani verovali su u bogove koji su igrali i pevali boraveći u zemlji mrtvih. Muzika je u starom Egiptu bila deo magijskih rituala u kojima su glavnu ulogu imale žene.

Muzičari su uživali veliki ugled u društvu, muzicirali su i vladari među kojima je bio i Ptolomej Auletes (82-52), otac čuvene Kleopatre.

Egipćani su pravili razliku između „dobre“ i „loše“ muzike odnosno muzike koja je na čoveka delovala pozitivno ili negativno.

Muzički instrumenti:

Bubnjevi i zvečke (udarački instrumenti)

Harfa (žičani instrument)

Flaute i druge vrste svirala (duvački instrumenti)

Muzika u staroj Grčkoj

O izuzetnom značaju koji su antički Grci pridavali muzici najbolje govori misao filozofa Platona da će država biti utoliko bolja ukoliko je bolja muzika. Grci

su muzikom proželi sav svoj život vezujući je za sve važnije događaje ne samo u javnom već i privatnom životu. Verovali su da se u muzici nalazi snaga koja

deluje na čoveka pa su joj odredili posebnu ulogu u vaspitanju mladih.

Muzički instrumenti:

Od velikog broja instrumenata dva su bila posebno omiljena:

Kitara – žičani instrument

Aulos – duvački instrument

Postojala su dva načina muziciranja:

Kitarodija – pevač peva i prati sebe na kitari.

Aulodija – pevanje soliste uz pratnju aulosa.

Negovali su horsko pevanje a hor je imao veoma značajnu ulogu u izvođenju grčke

tragedije. Hor se prilikom izvođenja tragedije kretao u orkestru – kružnom prostoru i u početku je predstavljao osnov tragedije.

Muzika u starom Rimu

Muzika u starom Rimu razvijala se pod grčkim utcajem. Od duvačkih instrumenata

ističe se tibija –slična grčkom aulosu i tuba, od žičanih instrumenata- kitara i

takođe veliki broj udaraljki.

-

-

-

-

-

- 1054.

-

,

-

-

(

)

-

-

-

-

-

-

,

-

(- , :)

1300 -1500

16.

(: ,)

- , .

(“ ” “) . (”

17.

18. .

1600-1630,
1630-1680,

1680 – 1750, —

,

. .

- — , —

1594.

” “ ,

1637.

()

-
-
-

РОМАНТИЗАМ

Романтизам у музици трајао је више од стотину година.Обично се оријентационо као граничне године епохе узимају 1790 – 1910 мада се јасне границе не могу прецизно одредити.Центар романтичарског света постаје људска душа. Романтичари инспирацију проналасе у природи, далеким егзотичним земљама, историји...За композиторе романтичаре карактеристично је то да су створили мале форме (облике) који су одраз њихове несталности и тренутних душевних стања.

У овој епохи клавир добија своју коначну форму и постаје водећи инструмент.Круг љубитеља музике је све шири нарочито из грађанских слојева а композитори више немају обавезе према феудалцима већ стварају самостално као слободни уметници.

МУЗИЧКИ ОБЛИЦИ РОМАНТИЗМА

Соло песма – облик намењен соло гласу уз клавирску пратњу.

Клавирска минијатура и песма без речи су клавирски облици једино што је клавирска минијатура технички захтевнија.

Симфонијска поема – једноставачно оркестарско дело програмског карактера.

ПРЕДСТАВНИЦИ РОМАНТИЗМА У МУЗИЦИ

Франц Шуберт

1797 – 1828

Аустријски композитор,испољио је посебну наклоност при музичкој обради поетских текстова тако да за њега слободно можемо рећи да је творац соло песме.Компоновао је циклусе соло песама „ Лепа млинарица“ , „ Зимско путовање“ , соло песму „ Гретхен за вретеном“, симфонију под називом „ Недовршена“, бројна камерна дела...

Роберт Шуман

1810 – 1856

Немачки композитор,желео је да постане пијаниста али је због неуспелог експеримента морао да заборави на пијанистичку каријеру(рука му се потпуно укочила).Његова жена, Клара Шуман, која је била одлична пијанисткиња,помогла му је да преболи ударац који му је нанела болест руке тако што је изводила његове композиције.Љубав према клавиру изразио је тако што је компоновао велики број композиција за овај инструмент.Он је творац клавирске минијатуре.Компоновао је циклусе клавирских минијатура под називом „ Карневал“, „ Дечије сцене“, „Лептири“ и „ Албум за младеж“ као и циклусе соло песама „ Песникова љубав“ и „ Љубав и живот жене“.

Феликс Менделсон
1809 – 1847

Рођен је у Немачкој у богатој јеврејској породици. Још у младости осећа изузетну наклоност порема делима Ј.С.Баха који је у то доба био скоро заборављен. 1829. године, сто година после првог извођења изводи Бахову „Пасију по Матеју“ и на тај начин оживљава Бахову уметност. Његова најважнија дела су: симфоније „Шкотска“ и „Италијанска“, увертира „Сан летње ноћи“ из које се издваја чувени „Свадебни марш“. Творац је песме без речи.

Фредерик Шопен
1810 – 1849

Први велики пољски композитор. Живот је провео углавном у Паризу где је постао веома популаран у уметничким круговима. Сва његова дела намењена су клавиру. Компонувао је полонезе (игре пољског племства), мазурке (по угледу на пољске народне игре) али посебно место заузимају његови валцери који нису играчког карактера.

ОПЕРА У ИТАЛИЈИ У 19. ВЕКУ

Ћузепе Верди
1813 – 1901

Највећи италијански оперски композитор. Прву оперу компоновао је 1839. („Оберто“) са којом је доживео велики успех. Следе опере: „Аида“ (компонована по поруджбини поводом отварања Суецког канала), „Травијата“, „Риголето“, „Набуко“...

Главна обележја Вердијевих опера:

1. Истакнута улога вокалних деоница
2. Драматичност и монументалност хорских деоница
3. Прожимање појединих чинова балетом

Једино Вердијево дело које не припада оперском жанру је „Реквијем“.

ОПЕРА У НЕМАЧКОЈ У 19. ВЕКУ

Рихард Вагнер
1813 – 1883

Највећи немачки оперски композитор 19. века. Извршио је реформу опере. Сматра да ново музичко-сценско дело мора бити синтеза више уметничких области (музика, поезија, драмска уметност, сликарство, игра). Инспирацију је налазио у германској митологији. Ствара циклус од 4 музичке драме под називом „Прстен Нибелунга“. Ту спадају опере „Рајнско злато“, „Валкира“, „Зигфрид“, „Сумрак богова“.